

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte ineti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ZA NEKAJ VEČ KOT
NA DAN DOBIVATE
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (Izveniš sobot,
nedelj in praznikov).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 15. — Štev 15.

NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 22, 1941—SREDA, 22. JANUARJA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

EMBARGO ZA RUSIJO PREKLICAN

Rusija bo dobila letala in druge potrebščine iz Amerike

Ameriška vlada je preklcala svoj moralni embargo za prodajo aeroplanov in njih delov sovjetski Rusiji. Embargo je bil postavljen 2. decembra, 1939 ter je s tem ameriška vlada pokazala, da ne odobruje ruskega vpada na Finsko.

Sovjetska vlada se je dolgo časa prizadevala, da bi bil embargo preklcan in Washington je bil presenečen, ko je bilo to poročilo objavljeno. Ta preklca pa je po splošnem mnenju največjega pomena za evropske vojskujoče se države.

S tem uradni Washington ni samo pokazal svoje naklonjenosti in prijateljstva do Rusije, temveč diplomati iz tega tudi sklepajo, da je Rusija slednje prepričala Anglijo in Združene države, da proti njima v sedanji evropski vojni nima sovražnih namenov.

Rusija se bo mogla postaviti proti Nemčiji

Mogoče bo Rusija celo šla tako daleč, da se bo postavila proti nemškemu prodiranju na Balkan, na Grško, v Turčijo in proti petrolejskim poljem v vzhodnem Sredozemlju.

Preklcie embarga pa bo najbrže imel tudi za posledico, da bodo Združene države do sovjetske Rusije zasledovale bolj liberalno politiko glede carine na izvoz, kar bo le v prilog Rusiji.

Vsled tega preklca bo Rusija dobivala od Zdr. držav razne dele, bo tudi prejela natančne tehnične podatke o izdelovanju najnovejših aeroplanov in kar je še najbolj važno, bo Rusija dobila podatke o izdelovanju umetnega bencina za aeroplane, katerega sploh nima.

Za preklcie tega embarga sta se več mesecev pogajala ruski poslanik Konstantin Guman-sky in državni podtajnik Sumner Welles.

Rusija je pripravljena na vojno

Tajnik komunistične stranke v Moskvi je opozoril ruski narod, da mora Rusija zgraditi močno obrambo proti "velikim vojnim dogodkom," do katerih ne more biti brezbrizna.

Serbakov je pozival ruski narod na neprestano čuječnost, da bo Rusija močna in kos vsakemu sovražniku, ko je govoril ob 17. obletnici smrti Nikolaja Ljennina v Bolšoj gledališču.

Sovjetsko časopisje tudi pravi, da se širijo plameni druge imperijalistične vojne, sovjetski uradni list "Izvestja" pa pravi:

"U. S. S. R. je trdnjava majhnih, slabotnih narodov, ki si sami ne morejo zagotoviti neodvisnosti in narodnega obstoja."

Serbakov je govoril ob navzočnosti Josipa Stalina, ministrskega predsednika in vnajnega komisarja Vjačeslava M. Molotova, vojnega komi-

DOGOVOR MED HITLERJEM IN MUSSOLINIJE

Italjanski uradni listi so včeraj prvič nekaj bolj natančne govedali o sestanku med Mussolinijem in Hitlerjem ter pravijo, da sta se Mussolini in Hitler dogovorila, kako bi bilo mogoče p remagati Anglijo, predno ji morejo Združene države poslati potrebno pomoč.

"Odkar je bil Roosevelt zopet izvoljen," pravi radio postaja v Rimu, "je postal še bolj bojevit. In počakati moramo, da bomo v deli, ako bodo Združene države stopile v vojno. Tekom svojega sestanka Hitler in Mussolini tudi nista prezrla možnosti ameriškega vmešavanja."

Sicer vlada še vedno velika tajnost o razgovoru med Hitlerjem in Mussolinijem, toda pri vsem tem je prišla na dan tajnost, da sta se Mussolini in Hitler dogovorila, da bosta z združenimi silami Italija in Nemčija šli v boj proti Angliji v Sredozemlju, v Afriki in na Grškem.

HULL ZANIKUJE GOVORICE

Državni tajnik Hull je odločno zanimal govorice, da skuša Anglija pregovoriti Ameriko, da bi napovedala Nemčiji vojno. Hull je rekel časnikarjem, da Angleži niso nikdar kaj takega niti direktno, niti indirektno svetovali.

Znani demokratični senator Wheeler je izjavil: — Angleški ministr. predsednik Churchill je rekel, da Anglija ne bo potrebovala velikih armad za onkraj morja. Anglija seveda ne potrebuje navadnih vojakov. Zelo bi ji bili pa dobrodošli piloti za angleška letala in izvežbanj mornarji za vojne ladje.

New York ima veliko grlo

Lani so popili ljudje v državi New York 17 milijonov 973 tisoč in 56 galon žganja. Tudi piva so dosti pospravili, namreč 248 milijonov 951 tisoč 165 galon. Tozadevne podatke je objavila davčna oblast.

Zaman so čakali vstajenja

V Los Angeles se vrši proces proti Mrs. Edni Ballard, načelnici verske sekte "I am" (Jaz sem). Vsak pristaš te sekte veruje, da bo tri dni po smrti njegovo telo spet oživilo in se dvignilo med oblake.

Mrs. Ballard je pošiljala po pošti sleparske okrožnice ter na ta način baje "zaslužila" tri milijone dolarjev.

Tekom procesa so prišle na dan zelo zanimive stvari.

— Vaš mož je bil tudi član vaše verske sekte, kaj ne? — jo je vprašal državni pravnik.

— Da, — je priznala. — Kdaj je umrl? — 29. decembra 1939. Pred smrtjo mi je naročil, naj ga ne položimo v rakev. Tri dni smo čakali ob njegovem truplu, toda prebuditi se ni hotel. Četudi dan sem dala truplo sežgati.

sarja maršala Simeona Timošenkina in načelnika obrambnega odbora maršala Klemen-tija E. Voroišlova.

Delavske vesti:

Nesreče v industrijah

Lani se je v državi New York pri delu smrtno ponesrečilo 1354 oseb. Bilo je torej deset smrtnih slučajev več kot pa leta 1939. Največ jih je bilo v New York, namreč 808.

"Amerika je že v vojni," — pravi Woll

Matthew Woll, podpredsednik Ameriške delavske federacije, je govoril na zborovanju newyorške photo-engravers unije ter rekel med drugim: —

Ameriška delavska federacija objublja narodni vladi v svojo podporo v n jenem obrambnem programu. Upajmo le, da se nam ne bo treba aktivno udeležiti vojne, če tudi se moramo sprijazniti z mislijo, da smo pravzaprav že v vojni. Sedanja vojna se ne bje za bogastvo, pač pa za načela in vsled tega ne more biti nobene nevtalnosti. Naše delavsko gibanje bi n e bilo mogoče v nobeni diktatorski državi.

Preprečena stavka

V Irwin tovarni Carnegie-Illinois Steel Corporation v Pittsburghu bi imela v ponedeljek zjutraj izbruhniti stavka, toda voditelji CIO unije so jo v zadnjem hipu odpovedali.

Sklenili so, naj sporna vprašanja uredi posebno razsodišče, sestoječe iz zastopnikov delavcev in družbe.

G. E. bo morala zvišati plače

Zastopniki 11 tisoč delavcev zaposlenih pri Westinghouse in General Electric v New Yorku in okolici se posvetujejo glede nove pogodbe, ki bo treba skleniti s kompanijo. — Najbrž bodo zahtevali deset centov priboljška na uro in še razne druge ugodnosti.

Onstran morja

Boj pri Tobruku

Poročilo iz Kaira pravi, da so angleške čete po splošnem napadu in po nekaj ur trajajočem boju prebile vnanje in notranje utrdbe Tobruka ter so v polkrogu prodirle pet milj v italjanske črte.

Avstralski glavni vojaški stan je prejel sporočilo, da je Tobruk padel.

Grki zopet natepli Lahe

Poročilo iz Aten naznanja, da so Grki v predelu okoli Tepelenija odbili močan italjanski protinapad, da so vrgli Lahe nazaj in jim povzročili velikanske izgube in zavzeli več njihovih utrjenih postojank.

Italjansko vrhovno poveljstvo je za ta protinapad izdelalo najbolj natančen načrt, zlasti da bi bilo vstavljeno grško prodiranje proti severu in proti zapadu, toda načrt ni ušel.

Tudi okoli Kilsure so Grki zelo napredovali ter zavzeli postojanke, s katerih jim bo lažje dospeti do cilja.

Včeraj so se Grki poslužili slabega, meglenega vremena, ter so nepričakovano naskočili neko višino in jo zavzeli. Vjehtih je bilo nad 100 Lahov in med njimi trije častniki. V grške roke so padli tudi trije topovi, štiri strojnice, nekaj mozarjev in mnogo zabojev izstrelkov.

Potres v Palestini

Prebivalstvo Palestine je občutilo v nedeljo zjutraj dva močna potresa sunka. Potres ni napravil nobene škode, razen da je zelo zbehal prebivalstvo.

Lloyd George—vdovec

V ponedeljek je umrla v Oricieeth v Angliji, Margaret Lloyd George, žena svoječasnega angleškega ministrskega predsednika.

Poročila sta se leta 1888 ter sta praznovala zlato poroko pred tremi leti. Pokojnica je bila stara 75 let, dočim je Lloyd George prejšnji petek dopolnil 78 leto. Rodila mu je dva sinova in dve hčeri.

O priliki zlate poroke je Lloyd George označil svojo ženo in sebe takole: Eden naju je nemiren, borben in vihar. To je moja žena. Drugi partner je pa ponižen, miroljuben in potrpežljiv. To sem jaz.

Meščevati se znajo

Nemške vojaške oblasti so naložile norveškemu okraju West Opland stotisoč kron globe, češ, da so prebivalci poškovali nekaj tovarn in električnih naprav. Vsa zborovanja so prepovedana. Po osmi uri zvečer ne sme brez posebnega dovoljenja nihče na cesto.

Globa mora biti plačana v teku šestih mesecev.

VELIKI NEMIRI NA RUMUNSKEM

Po ce li Rumunski so se večeraj vršili po ulicah veliki boji in pretepi. Posebno veliki izgredi so bili po bukareških ulicah, kjer so Codrianovi pristasi Železne garde vprizorili veliko demonstracijo proti nacijem.

Izgredi so se pričeli, ko je v Bukarešti mlad grški bokser, Axiotti po imenu vstrelil nemškega majorja Doeringa. Četudi bukareška policija hoče, umor označiti samo za "navaden kavarniški prepir", je navzlic temu dogodek povzročil zelo resen položaj po celi Rumunski.

Ti izgredi so posledica spora med dvema strankama v Železni gardi. Eno stranko vodi ministrski podpredsenik Hora Sima, drugo stranko, katero nazivljajo "komunistično", pa vodi Ion Cidreanu, oče ubitega načelnika Železne garde Corneliu Zelea Codreanu.

Sinoči je bila Bukarešta podobna mrtvem mestu. Razglašeno je bilo obsedno stanje. Vožnja z avtomobili je bila prepovedana; poulična železnica in busi niso vozili. Sem in tam v majhnih gruclah je bilo videti vojaške straže — bili so rumunski in nemški vojak. Zastrahena so bila vsa ljudna poslopja, kakor tudi vse hiše važnejših politikov.

Jugoslovanska meja zaprta

Telefonska zveza med Beogradom in Bukarešto je bila večeraj pretrgana in govori se, da bo opolnoči tudi zaprta meja med Jugoslavijo in Rumunsko. Poročila z meje naznanjajo, da odhajajo nemški vojaki, ki so nastanjeni v Banatu, v Bukarešto, da skupno z rumunskimi vojaki zatro izgrede.

Po poročilih iz Bukarešte je prišlo v Bukarešto do izgredov, ko Codreanova stranka Železne garde je skušala strmoljaviti vlado ministrskega predsednika generala Iona Antonescu.

Turčija svari Nemčijo

Turška uradna radio postaja je sinoči naznanila, da je turška vlada poslala v Tracijo v Evropi, močno armado.

Razpravljajoč o morebitnem nemškem prodiranju skozi Bal-kan, je radio postaja rekla:

"Onim, ki nameravajo napasti našo jekleno trdnjavo v Traciji, se bo poiskus izjaloviti. V zadnji vojni se je Turčija borila na osmih frontah — kdokoli naj tedaj ne dvomi o tem, da ne bi bila zmogla bojevati se samo na eni fronti. Oni, ki si hočejo razbiti glave ob skali, naj samo poskusijo."

Ako je v Vaši naselbini zastopnik "Glasa Naroda", lahko dobite pri njem Slovensko-Amerikanski Koledar za 1941.

"Delavcem bodo pravice zaščitene"

Pomožni vojni tajnik Patterson pravi, da si dežela ne more privoščiti štrajkov in izprtij.

Ameriški delavci ne bodo pustili na cedilu svojih angleških tovarišev.

Članom čikaške Delavske federacije je govoril pomožni vojni tajnik Robert P. Patterson ter rekel, da dežela ne sme izgubiti v vojni industriji niti enega produkcijskega dne vsled izprtja ali štrajka.

— Za dosego točke, ko naša demokracija ne bo več ogrožena, je potrebna narodna edinstvo, za narodno edinstvo pa potrebujete vi in potrebujem jaz ter mi vsi skupaj potrebujemo mir v industriji.

Patterson, ki je poudarjal, da se Anglija bori za obstoj svoje demokracije, je nadaljeval:

— Angleško delavstvo je dalo vse in vse žrtvovalo, da napravi iz Anglije junaško fronto črto narodne obrambe. Mi smo prepričani, da ameriški delavci ne bodo pustili svojih angleških tovarišev na cedilu.

Danes je pred nami d vojna naloga: Združene države moramo pripraviti za vse možnosti, obenem pa moram nakloniti Angliji največjo pomoč.

Patterson je poudarjal, da je le potom odgovornih delavskih unij vladi zajamčena vsa pomoč ameriškega delavstva.

Pravica kolektivnega pogajanja je bistveni del naše demokracije ter je neobhodno potrebna za našo industrijalno mobilizacijo.

Za primerno zavarovanje dežele in za izdatno pomoč Angliji in drugim demokracijam so potrebne naše največje žrtve.

— Toda, — je poudaril Patterson, — vojni department ne bo nikdar zahteval žrtve sa-

SIR ARCHIBALD SINCLAIR NAPOVEDUJE KONEC FAŠIZMA

Angleški zrakoplovni minister pravi, da bodo prevzeli Nemci nad Italijo vso oblast. — Izgube v Libiji in v Albaniji.

Angleški zrakoplovni minister sir Archibald Sinclair je izjavil na nekem javnem zborovanju v Londonu, da je fašizem zapisan smrti ter da preči Italiji nevarnost, da jo bo Nemčija popolnoma prevladala. Anglija je močna in ne bo prej odnehala, da bo strta moč Hitlerja, Goeringa in vseh tistih zločincev, ki vladajo Nemčiji.

Nemci se širokoustijo, da je zdaj Anglija na vrsti, pa se strahovito motijo v svojih računih in napovedih. Glede Italije je rekel Sinclair, da jo je spravil nenasiten Mussolinjev pohlep na rob propada.

Mussolinijeva politika jo je privedla v katastrofo in siromaštvu. Prijatelji Italije morajo upati, da bo močnim lastnim silam uspešno zlomiti moč fašističnih moštrov, predno bo padla Italija v nemško suženjstvo.

Po Sinclairovem zatrdilu so znage v Egiptu in v Libiji v prvi vrsti angleške kopenske sile, poleg tega so pa tudi vzor tesnega in gladkega sodelovanja med armado, mornarico in zračno silo.

V Afriki in na Grškem so izgubili Italijani 303 letala, Angleži pa samo 61.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Sakner, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$6.—, Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za štiri leta \$18.—. Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50. Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

Telephone: CHelsea 3-1242

ZAHTEVE ANGLEŠKIH DELAVCEV

Milijon angleških delavcev, zaposlenih pri produkciji vojnega materiala, je resno vprašalo angleško vlado, kako naj se preživljuje s plačili, ki znašajo povprečno po 17 dolarjev na teden.

Pravijo, da ne morejo čakati odgovora do konca vojne in zahtevajo, naj jim vlada takoj odgovori.

Posebno sodišče se bavi z njihovimi zahtevami, ki so pa v splošnem silno skromne. Delavci namreč zahtevajo borih 5 centov priboljška na uro. Posebno sodišče se ni odločilo, če naj razsodi njim v prid ali ne.

Delavci raznih industrij so predložili svoje zahteve sodiščem. To je v vojnem času njihova edina pot. Štrajki so namreč postavno prepovedani.

Delavcem so bili doslej že dovoljeni malenkostni priboljški.

Delavsko ministrstvo poroča, da je bila v prvih desetih mesecih lanskega leta zvišana 7 milijonom in 500 tisoč delavcem tedenska plača za približno en dolar.

Delavci pa pravijo, da vladi ni uspelo preprečiti druginje. Dolar na teden je mogoče prve tedne nekaj zalegal, nato so pa svignile cene v višino, in delavci so na istem ali še na slabšem kot so bili poprej.

V primeri s predvojnimi časi zaslužijo kovinarji 43 odstotkov več, treba je pa pomisliti, da morajo tudi več delati, namreč pet in pol dne na teden.

Delodajalci takole odgovarjajo delavcem: — Ker se ves angleški narod bori za obstoj, bi v sedanjem času ne bilo primerno zmanjšati produkcijo ali pa izsiliti povišanje plač. Če bi bil zaslužek večji, bi se v deželi prodalo več tistega blaga, ki je namenjeno za inozemstvo. V inozemstvu je mogoče za tako blago več dobiti, s čimer so dohodki Anglije precej povečani. Položaj angleškega delavca je znatno boljši kot delavcev v katerikoli drugi državi. Plače je treba zvišati, kjer trpi delavstvo pomanjkanje. Zmagoslavni vojni bo sledil "New Deal."

Delavci pa odgovarjajo, da je navzlic vsemu v Angliji še vedno milijon nezaposlenih, ter da življenjski stroški ne gredo vtrne s plačili, četudi so cene postavno določene. Živila in nekatere druge potrebščine so racionirane, česar pa bogatini ne občutijo. Delavci bi vse voljno prenesli, če bi bili vsi sloji angleškega prebivalstva na istem stališču. Če bi bilo treba bogatašu trpeti pomanjkanja, bi ga tudi delavec brez godrnjanja trpel.

Niti delavsko ministrstvo niti delavske unije niso še doslej sestavile poročil glede prekurtnega dela. Zdi se, da so v tem pogledu v vsaki tovarni drugačni pogoji. Nekatere plačujejo overtime, nekatere pa dajejo bonus.

Kako naj plača delavec, ki zasluži 17 dolarjev na teden, 6 dolarjev za stanarino, \$1.20 za premog, 30 centov za zavojček cigaret, 35 centov za funt roastbeefa, 30 centov za funt jagnjetine, 7 centov za jajce, 40 centov za funt slanine, 3 cente za funt moke, 16 centov za funt fižola in 2 centa za funt krompirja?

Splošno prevladuje mnenje, da je to vojna delaven. Tovarne, železniške postaje in ladjedelnice so cilj nemških bombardir.

Strokovne organizacije, vlada in časopisi izjavljajo, da je delo ključ k zmagi v vojni, v kateri igrajo stroji in denar isto vlogo kakor človeška življenja.

Vlada je pozvala delavce, naj ostanejo sedem dni na teden na svojem prostoru, naj kljubujejo nemškim bombam in naj svoje pritožbe prepuste posredovalni oblasti.

Nekateri veliki londonski listi so se ponovno zavzeli za bolj pravično razdelitev živil.

Londončan, ki ima v žepu dvajset dolarjev, gre v najfiniši restavrant, kjer si lahko privoščijo ostrig, jastoga, fazana ter vse skupaj zalije z najboljšim nemškim ali francoskim vinom; kdor pa nima tega denarja, se mora zadovoljiti s 25 centi mesa na teden.

Poslanec D. N. Pritt, ki so ga izključili iz delavske stranke in ki je nedavno pomagal organizirati "ljudsko konvencijo", je rekel, da delavska stranka in strokovno-unijski kongres ne zastopata več delavcev, ker sta se združila s konservativno vlado.

Napovedal je, da se bo še pred koncem vojne povzpela v Angliji k moči "ljudska vlada". To se bo zgodilo, ker je v sedanjosti vladi delavski minister Bevin edini, ki skuša zastopati stališče delavcev.

Smrt kanadskega častnika

Iz Vancouverja poročajo, da je na krovu parnika "Southampton" umrl kapitanski poročnik Sidney Harrington Balfour, ki se je odlikoval v bitki pri Narviku.

Pokojsnik je bil brat stotnika mornarici.

Harolda Balfoura, angleškega državnega podtajnika v zrakoplovnem ministrstvu. Sidney se je udeležil svetovne vojne kot prostovoljec v angleški

Iz Jugoslavije

Veliko okrutnost zločinčev

razkriva preiskava, ki jo vrši zagrebska policija o umoru nočnega čuvaja Nikolaja Kožula na Gornjem Prekrižju pri Zagrebu. Pri raztelesenju je bilo ugotovljeno, da je zločinca najprej udaril Kožula po glavi, nakar ga je vrgel še živega v ogenj. Ves aparat zagrebske kriminalne policije je na nogah — toda zločinca doslej še niso mogli zajeti. Zdravniki so ugotovili, da je bil Kožul trikrat udarjen z nekakšnim topim predmetom, katerega bi policija posebno rada našla. Kožul je bil po zgornjem delu telesa ves ožgan, ko so ga našli. V njegovih krvi so ugotovili zdravniki ogljikov monoksid, po čemer sklepajo, da je še dihal, ko ga je zločinca vrgel na ogenj. So pa še nekateri drugi dokazi, ki potrjujejo, da je nesrečni nočni čuvaj živ zgorel. Izvršene so bile nekatere aritacije.

Krvave žrtve kvartopirske strasti.

Nedavno dni smo poročali, da je bil v Banjaluki obsojen na 14 let ječe kavarnar Gjelič, ker je pri kvartopirskem prepri-ur strelil dva svoja gosta. Sedaj je prišlo do nove kvartopirske bitke v Ivančicu pri Sarajevu, kjer sta se sprla kvartopirca Mehmed Hejo in Nazif Savanović. Hejo je potegnil nož in udaril Nazifa v prsi. Nazif se je pognal v beg, toda Hejo se je vrgel za njim in ga še enkrat udaril v pleče. Nazif se je hotel, čeprav težko ranjen, povzpeti na konja, da bi odnesel živo glavo. A že ga je spet dohitel Hejo in ga udaril z nožem v bedro. Tedaj je Nazif segel po samokresu in je z dvema streloma na mestu ubil Hejo, pri tem pa se je tudi sam zgrudil s konja. Prenesli so ga v bolnišnico v Sarajevu, kjer se bori s smrtjo.

Drzen roparski napad v Zagrebu.

Ponoči je v Ivkančevi ulici v Zagrebu neznan maskiran mlad razbojnik splezal po zidu v prvo nadstropje, razbil šipo in se splazil v stanovanje zasebnega uradnika Zoltana Sonenfelda. Ropar je z nožem v roki napadel Sonenfelda, mu zadal več

ran in odšel šele, ko je dobil 1000 dinarjev. Spustil se je spet z balkona prvega nadstropja na dvorišče. Sonenfeldova žena je o tem roparskem napadu pripovedovala, da sta z možem kmalu po šestih zjutraj začela zvenketanje razbitega stekla in takoj mislila na 16 letnega sina, ki je spal v prednji sobi. Sonenfeld je takoj šel k vratom jih odprl in vprašal, kaj se je zgodilo. V tem trenutku je skočil predenj neznan človek, obločen v temno suknjo. Klobuk je imel globoko potisnjen na čelo in je bil maskiran. Imel je prilepljene velike brke, namazano lice, okrog vratu pa rdeč robec, ki mu je pokrival podbradek. Bil je komaj 20 let star. "Kdo ste? Kaj hočete?" je zaklical Sonenfeld, ko je zapazil pred seboj neznanca. "Bodite tiho, dajte denar, da se vam ne bo nič zgodilo," je odvrnil ropar in dvignil nad glavo roko, v kateri je držal nož. Sonenfeld, ki se je bal za svojega sina, da bi mu ropar kaj hudega ne storil, se je spustil z njim v boj. Začela sta se ruvati in ropar je zadal Sonenfeldu več ran na glavi in roki. Sonenfeldova žena je priskočila na pomoč svojemu možu in prosila roparja, naj nikar ne ubije moža. Ropar je odvrnil ženo in pritiskal Sonenfelda v kot. "Usmilite se!" je zakrilača prestrašena žena, "dam vam vse, kar zahtevate, samo moža mi pustite!" — "Dajte denar, pa hitro!" je dejal ropar, zagrabil moža za vrat in vihtel nad njim nož. Žena je pohitela do omarice in s tresočimi rokami poiskala dva bankovca po 500 din ter ju izročila roparju. "To je vse, kar imam, nismo bogati in težko slažimo svoj kruh!" Ropar je vzel denar, skočil na balkon in se spustil na dvorišče. odkoder je pobegnil. Pri Sonenfeldu stanujejo trije dijaki, ki so se pa, namesto, da bi prihiteli na pomoč, junaško zapirali in zabarikadirali v svojo sobo. Prikazali so se šele, ko je ropar že odšel. Če bi dijaki pravočasno priskočili na pomoč, bi se vsem skupaj gotovo posrečilo obvladati roparja.

Živa bakla.

V ozki ulici Borovini v Dubrovniku je že dolgo let prebi-

BLAZNIKOVA Pratika

za leto 1941

Cena 25c

• poštino vred.

KNJIGARNA "Glas Naroda"

216 West 18th Street New York, N. Y.

vala 81 letna Lucija Mihaljevičeva. Zadnja leta skoraj ni več zapuščala posteljo. Zvečer je prižgala svečo ob postelji. Naenkrat pa se je vžgalo njeno perilo in je sirota bila mahomta vsa v plamenih. Sosedje so opazili dim in čuli vpitje. Prihiteli so na pomoč, pogasili ogenj in starko prepegljali v bolnišnico. Še tisti dan jo je smrt rešila strašnega tipljenja.

Orožniki osvobodili ugrabljeno dekle.

26 letni kmet Tomo Dugorepec iz Dubrave okraj Varaždin je po vsej okolici znan ženskar.

Izredno lepa, 17 letna Jelica iz Stubičke Slatine, pa ni marala o njem ničesar slišati, kljub temu, da si je vse mogoče prizadeval, da bi jo pridobil. Nekega dne je Dugorepec Jelico očee trdo prijel in ga nagnal iz hiše. Dugorepec je bil seveda silno ogorčen, vendar ga je na Jelicina lepota še bolj privlačila in bil je trdno odločen, da si pridobi dekle za vsako ceno.

Ker svojega namena ni mogel doseči navadnim putem, je v naslednjih dneh iz skrivališča opazoval Jelicino hišo. Ko je bila Jelica sama doma, je vdril v hišo in odvedel deklico. Čeprav se je Jelica hudo upirala, jo je Tomo privedel v Dubravo, kjer jo je imel zaprto. Jelico očee se je z nekaterimi sosedi podal v Dubravo, da bi osvobodil hčerko. Vendar pa so Dugorepčevi prijatelji obkolili hišo. Ko se je Jelico očee s

IŠČEM

Slovenko, srednje starosti, katero veseli gospodinjstvo na farmi. Za pojasnila se je treba obrniti na: FARMER, c. of "Glas Naroda", 216 W. 18th Street, New York, N. Y. 1-21, 22, 23.

Peter Zgaga

NEKAJ KRATKIH IZ VSAKDAJNEGA ŽIVLJENJA

Današnja mladina.

Zunaj je curkoma lilo. Cesta prazna. Kdo bi si drznil v takem vremenu na cesto?

Mati nekaj šiva, njena osemletna hčerka pa sedi ob oknu.

Njen brezeilen pogled je vprtl nekam v daljavo.

— Mama, — pravi slednjič.

— Kaj je, otrok moj?

— Mama, ali se mora vsaka ženska, ko je enkrat velika, omožiti?

— Da, skoro vsaka.

— Ali se bom tudi jaz?

— Tudi ti se boš. Seveda, čemu bi se ne?

— Pa bom vzela takega, kot je naš papa?

svojimi sosedi približali hiši. so bili sprejeti s kletvijo in grozljami. Noži so se zabli-kali in Dugorepčevi prijatelji so celo izstrelili nekaj streliv. Očetu ni kazalo drugega, kakor da je s svojimi sosedi zbežal iz Dubrave, da se izogne prelivanju krvi. Ko so o tem zvedeli orožniki, se je takoj podala v Dubravo orožniška patrulja, da osvobodijo ugrabljeno dekle.

Lepa Jelica se je spet vrnila k svojemu očetu. Dugorepec pa je naznanjen sodišču zaradi ugrabljenja in nasilja.

V pijanosti zažgala bratovo hišo.

IV Severovcu pri Petrinji je živel Ana Mirilović v isti hiši s svojim bratom Savom in njegovo ženo. Ženski sta se pogosto prepirali. Ker se je brat potegnil za ženo, je Ana sklenila, da se bo maščevala. Napila se je žganja, da bi bila bolj pogumna, in je zažgala na podstrešju hiše seno, da bi hiša pogorela. Posrečilo se je pa pravočasno, da so hišo rešili.

Ana je prišla pred sodišče, ker pa je zažgala v pijanosti, je bila obsojena samo na 3 mesece zapor. Ko je šla iz sodne dvorane je dejala: "Vedno sem pravila, da je dobro popiti malo žganja. Če bi jaz takrat ne pila, bi sedaj dobila najmanj leto dni ječe."

ŠIVALKE, — na moških klobukih na male stroje dobe delo pri: GOOD VALUE HAT CO. 19 West 4th Street, New York City. — 3rd floor. (3)

DARILNE POŠILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN.	\$ 2.00
200 DIN.	\$ 3.95
300 DIN.	\$ 5.75
500 DIN.	\$ 9.00
1000 DIN.	\$17.50
2000 DIN.	\$34.00
5000 DIN.	\$85.50

V DINARJIH

50 LIR.	\$ 2.25
100 LIR.	\$ 4.85
200 LIR.	\$ 9.20
300 LIR.	\$13.50
500 LIR.	\$21.75
1000 LIR.	\$43.00
2000 LIR.	\$85.00

V LIRAH

Ker zaradi položaja v Evropi parniki neredno vozijo, tudi za izplačila denarnih pošiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.—.

Vred razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge evropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO. :: POTNIŠKI ODELEK :: 216 West 18th Street. New York

— I, no, kakopa. Jaz s

vzela takega, čemu bi ga ti

— Kaj pa, če se ne bom

ročila? Ali bom potem več

tako sama kot je teta Liza?

— Ja, seveda, če se ne

ročiš.

Otrok se globoko zami

slednjič pa vzdihne:

— Me ženske smo pa res

ve, kaj ne, mama?

— — —

Dober nauk.

Očetje radi dajejo otroko

dobre nauke.

Posebno tisti, ki ga ima

zdalej v mislih, jih je rad o

jal.

Nekoč je rekel svojemu

nu:

— Fant, verjemi mi, vs

kdo na svetu mora delati. S

že pregovor pravi, da brez o

la ni jela. Delo osladi življ

nje, delo utrdi zdravje. De

je nekaj častnega. Sveto i

smo pravi:—Kdor ne dela, n

tudi ne je! — Torej glej, da

ne boš nikdar dela branil. I

pri tem je najlepše, da si

delom lahko toliko prihrani

da ti sploh delati ni treba.

— — —

Potrdilo.

Sredi vinarne noči je dospel

moški srednjih let pred držav

no umobilnostjo in pozvonil.

Zaspan čuvaj je pogledal

skozi lino in vprašal: — Kdo

je?

— Jaz sem, — se je oglašil

moški in povedal svoje ime.

— Sam ne vem, kaj je z me

noj. Pri večerji me je glava

strašno zabolet. Poklicali so

zdravnika, ki je rekel, da so

moji možgani v nevarnosti.

Svetoval je, naj me odpeljejo

sem. Tako me je skrbelo, da

nisem mogel do jutra čakati.

Izmuznil sem se jim iz hiše

in tukaj sem. Odprite, za božjo

voljo.

— Tri je ura, — ga je na-

hruklj vratar. — Mraz gre

skozí kosti, ti pa vstaneš iz

gorke postelje in prideš sem?

Ali noriš, za božjo voljo?

— — —

Konkurencia.

Zdaj ni na newyorških ce-

stah nobenega lajnarje več.

Mestna oblast jim ne da več

dovoljenja, da bi na cesti vr-

tili lajno ter se proseče ozi-

rali v okna, odkod bo priletel

kakšen cent ali groš, mogoče.

Bilo je pred leti. Pred trgo-

vino radio-aparatom je obstal

star Italijan.

Naslonil se je na lajno ter

se zagledal v izložbeno okno.

Sami radio-aparati; vsakihi

cen in vsakih vrst. Najglasnej-

ši je izpred vrat z bučnim gla-

som oddajal koncertni pro-

gram.

Stari lajnar opazuje vse to,

poslušal in se globoko zamislil.

— Zdaj je september, — raz-

mišlja. — Torej se oktober,

november in december. Po no-

vem letu ne bo dobil noben

lajnar več lajsena. Tako so

sporočili iz City Halla. Kaj

potem? S čim se bom preživ-

ljal?

Najraje bi planil k izložbe-

nemu oknu in v sveti jezi vse

razbil.

Ne, prenevarno bi bilo.

Zaprli bi ga.

Brez moči, stoji in gleda.

Nikdar ni imel ničesar dobre-

ga v življenju, še dosti huji

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

Regulacija St. Lawrence reke

Navzlic opoziciji v ameriškem kongresu si Rooseveltova administracija na vse kriplje prizadeva izposlovati regulacijo St. Lawrence River, da bo primerna za plovo ter da bo njena vodna sila do skrajnosti izrabljena za elektrarne in druge naprave.

Od regulacije bi imeli velik dobiček obe sosedni — Združene države in Kanada.

Nasprotniki načrta se pojavljajo z več ali manj tehtnimi ugovori, dočim so se zagovorniki načrta do izbruha vojne sklicevali na velike gospodarske prednosti tega projekta.

Navzlic važnosti ti argumenti niso dobro držali, in bi najbrž ne bilo nič iz cele stvari, če bi ne izbruhnila vojna, ki je po svoje utemeljila zahteve po regulaciji.

Zdaj namreč pravijo, da je regulacija neobhodno potrebna iz narodno-obrambnih razlogov, tako za Združene države kakor tudi za Kanado.

Pri tem pa hote ali nehoti pozabljajo, da bo sedanja vojna skorogotovo končana, še predno se bodo dela pri reki začela in da bo minilo najmanj deset let, predno bodo izvršena.

Porajajo se pa še drugi pomisleki. Regulacija in zgradbe, ki bi bile v zvezi z njo, bi veljale najmanj deset tisoč milijonov dolarjev. Res je, da bi bili stroški razdeljeni med Kanado in Združene države, toda

največje breme bi padlo na ameriško državo New York.

Ameriška država New York je precej bogata in bi svoj delež že prispevala, toda pri tem je treba vpoštevati nadaljni važni faktor.

Kakorhitro bi bila St. Lawrence River regulirana, bi bil zadan hud udarec newyorškemu pristanišču in newyorškim železnicam. Od pristanišča in od železnice ima New York namreč največ dohodkov.

Na eni strani bi torej morala newyorška država silno doleti žrtvovati, od teh žrtv bi pa ne imela nobenega dobička, pač pa — baš nasprotno — veliko izgubo.

Regulacija St. Lawrence reke bi omogočila oceanskim parnikom pluti prav do Chicago. Newyorški pristanišče bi igralo potentakem podrejeno vlogo, kajti ladijski in železniški promet bi se čedalje bolj nagibal proti severu.

Proti načrtu so pa tudi privatne elektrarne, ki so investirale milijone in milijone dolarjev ter morajo plačevati od tega denarja delničarjem dividendne.

Elektrarne ob St. Lawrence River bi bile pod državno kontrolo ter bi preskrbovale farme in mesta z dosti cenejšim električnim tokom.

Ako vse to premislimo in pretehtamo, pridemo do zaključka, da se regulacija St. Lawrence River ne bo še tako kmalu vresničila.

za zdravstveno porabo ter za primere h krmi. Lani ga je pridelala 200 tisoč galon.

V Action, Ont., je bila ustanovljena privatna družba pod imenom 'Wool Combing Corp.' ki je obljubila dovolj volne za vojaške potrebe in za potrebe civilnega prebivalstva.

Spočetka je dobila vlada precej pritožb glede profitiranja in umetne dražitve tega ali onega predmeta. Vse te slučaje je natančno preiskala in naložila krivcem občutno kazen. To je zaleglo. Brezsrčnega profitiranja v Kanadi ni več.

Nesreče tekom lanskega leta v Ontariju

Uradu za delavsko kompenzacijo v Ontariju je bilo sporočenih tekom lanskega leta 81 tisoč 116 nesreč.

Bilo jih je potemtakem 20,506 več nego leto prej.

Največ nesreč je bilo leta 1929, namreč 87.103.

Tedajskih nesreč je bilo 366, leto prej 314.

Kompenzacijski urad je plačal lani 7.282.877 dolarjev podpore oziroma odškodnine, leta 1929 pa 6.152.407 dolarjev.

Meseca decembra je bilo 7.660 nesreč, za katere je bilo plačane 722.165 dolarjev odškodnine.

Meseca decembra l. 1929 je bilo uaznamjenih 5.138 nesreč.

Prestolonaslednica v izgnanstvu

V Ottavi večkrat vidijo preprosto oblečeno mlado evropsko žensko, ki nakupuje v trgovinah ob elegantnih ulicah. Samo izbrani okrasji te mlade ženske ki pogosto vodi za roko majhno deklico, zbudijo pri človeku pozornost. Kdor bi njena pota bolj natančno opazoval, bi videl, da ji nevsiljivo sledita v primerni razdalji dva moška, in se ustavita blizu trgovine, kjer nakupuje.

(Moža sta nizozemska tajna policista, ki imata nalogo, čuvati nizozemsko prestolonaslednico Julijano, ki je odpotovala v Kanado, da tam v miru, daleč od domovine, pričakuje svojega tretjega otroka. Razen neke prijateljice, sobarice in potrebne osebe za obe hčerki nima nikogar pri sebi. Le njen stari zdravnik ji je sledil v pregnanstvo.)

(Njena mati, nizozemska kraljica Vilhelmina, in njen mož, princ Bernhard, sta ostala v Londonu.)

136 ZLATOTOPILNIC OBRATUJE S POLNO PARO V KANADI

Nekaj manjših podjetij je moralo poleti nehati obratovati, ker jim je manjkalo zlate rude in kapitala. — V Ontariu je bilo zgrajenih šest novih tovarn.

IV Kanadi je ob novem letu obratovalo s polno paro 136 zlatotopilnic. Devet jih grade, dvanajst jih bodo pa začeli v kratkem graditi. Topilnice pretepe vsak dan 54 tisoč ton zlate rude, kar je 19 milijonov 700 tisoč ton na leto. To je potemtakem ena največjih kanadskih industrij.

Tekom lanskega leta se je tonazla povečala samo za 3000 ton, kar ni posebno dosti. Precej malih zlatotopilnic je nehalo obratovati, ker jim je manjkalo bodisi zlate rude ali pa delavcev.

V Ontariu je bilo zgrajenih šest novih topilnic, ena v Quebecu, dve v British Columbij in tri v Novi Škociji.

V Ontariu so najvažnejše: Aunor s 400 tonami; Borulan, Faymar, Lower Seine, McMar-mac, Red Lake in Upper Seine.

Ko bodo do konca leta dograjene še druge topilnice, se bo skupna produktivna zmoglost povečala za 2800 ton.

V Kanadi obratujejo sedaj vse zlate majne. Precejšnje število novih delavcev je dobilo delo.

Slovenci v Kanadi

Društveno delo pri nas.

KIRKLAND LAKE, Ont., — Dne 26. januarja priredi Slov. Pevsko in Dramatično društvo Triglav zelo pester koncert v Poljski dvorani, začetek bo točno ob 8. uri zvečer. Da bo stvar v resnici zanimiva, je razvidno iz programa.

1. Simbolična slika z deklaracijo: Mladinski zbor; 2. Ne zveni mi: mešan zbor; 3. Berak vagabund (kuplet): Emil Novak; Kje dom je moj: Mladinski zbor; 5. Rožmarin (sopran solo): Lucija Barberon; 6. V hribih: Moški zbor; 7. Deklamacija mladih fantov: Jožek Vintar in Vinko Otoničar; 8. Ptici: Triglasni ženski zbor; 9. Piano harmoniko: igra Geo. Knafelc; 10. Padel list iz Javora, (duet): Pepec — Jože Makše; 11. Srčki (kuplet v dvopevu): Just — Anton Krajc; 12. Slovenski deželi: Mladinski zbor; 13. Slovo (sopran solo): Lucija Barberon; 14. Divja roža (v duetu): Ženski zbor;

15. Dva profesorja (kuplet): Jože Makše — Ivan Lavrič; 16. Sijaj Sončice: Moški zbor; 17. Roža — Naša pesem: Mešani zbor; 18. Cilka in njena punčka: Mladinski igrokaz v enem dejanju.

Na dan 2. februarja pa priredi odsek št. 1 Vzajemne Podporne Zveze Bled plesno zabavo v prostorih Georgea Medoša. Nadamo se, da bo obilo zabave, kot je bilo na Silvestrov večer, ko so vsi udeleženci v veseljem razpoloženju pričakali novega leta 1941.

Članstvo pevskega društva pa nekaj šušlja med seboj, da bo napravilo Maškaradni ples zadnjo predpustno nedeljo, t. j. 20. februarja. Kako in kje bo, tega nisem mogel natančno poizvedeti; mislim pa, da bodo stvar že pravočasno objavili.

Poročevalec.

STALEŽ KANADSKIH INDIJANCEV V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

V Kanadi rojeni Indijanci so v Buffalo odločno protestirali, ker so se morali registrirati kot inozemci. — Nosili so značilne napise.

Do 26. decembra lanskega leta so se morali v Zdrženih državah registrirati vsi ne-ameriški državljani. Pri registraciji so morali navesti osebne podatke in odvzeli so jim tudi odtisi prstov.

Registracija se je povsem mirno in točno vršila, le iz Buffalo, N. Y., je dospelo značilno poročilo.

V bližini Buffalo je precejšnje število Indijancev rodu Iroquois, ki so bili rojeni v Kanadi. Ameriške oblasti jih smatrajo za inozemce in so se vsled tega morali registrirati.

Do zadnjega dne so čakali, da se bodo ameriške oblasti premislile. Pa se niso. In zato so bili prebivalci Buffalo 26. decembra dopoldne priča nenavadnemu prizoru.

Na glavni, najbolj prometni cesti, vodeči proti poštenu uradu, se je pojavilo kakšnih sto Indijancev, naličanih ob raznih in v narodnih nošah. Vo-dil jih je 60 letni glavar Clinton Richard, in nosili so velik

napis: "Mi nismo fingerpritali pil-grimov, ki so dospeli v našo Ameriko!"

Tisoče in tisoče radovedne-žev je gledalo ta svojevstren spreved.

Pozneje je glavar Richard povedal časnikarjem, da ima njegovo pleme stare pogodbe, ki mu jantijo stalež "severo-ameriških državljanov." Re-šel je tudi, da so njegovi ljudje zaposleni v raznih vojnih industrijah, ki načelno ne zapo-slijo nobenega ne-državljanu. Kaj bo zdaj z njimi? Kompa-nije jih bodo odslovile, ker so z registracijo izpričali svoje ne-državljanstvo.

Edward J. Ludwig, ki mu je bila poverjena registracija, je izjavil, da stvar ni tako huda, kaj bi kdo na prvi pogled domneval. Noben Iroquois ne bo izgubil dela. Pred njimi se je brez vsakega protesta regist-riralo več sto v Kanadi roje-nih Indijancev.

ČUDO VSEH ČUD: KAPITALISTI NOČEJO DOBIČKA

Mnogi industrijalci, zaposleni z izdelovanjem vojnih naročil, so vrnili vladi dobičke. — Nekateri nočejo nobenih obresti za vladi posojeni denar.

Ob izbruhu vojne je zadonel po Kanadi krik: "Žrtvovati se moramo! Na račun vojne ne sme nikdo obogatiti!"

Krik je bil seveda le izraz domorodnega navdušenja, navzlic temu se je pa zgodilo nekaj neobičajnega — nekateri kapitalisti in industrijalci se res branijo vojnih dobičkov.

Vojni stroški Kanade so pre-računani na letnih tisoč milijonov dolarjev. Skoro ves ta denar gre za municijo, orožje in druge potrebščine.

Mnogo tega denarja pa pri-de nazaj v državno blagajno. Nekateri industrijalci namreč vrnejo po izgotovljenem kon-traktu ves dobiček vladi.

Državni zakladničar je ne-davno dobil pismo in tri čke od znanega industrijalnega podjetja:

"Vojno naročilo smo izvršili. Prilagam vam tri čke: dva predstavljata plače dveh managerjev, ki jo s tem izro-čata vladi, tretji ček pa pred-stavlja čisti dobiček, ki ga je napravila družba s kontrak-tom. Družba noče pri vojnih naročilih delati nobenih dobičkov."

Neki drugi industrijalec je vrnil vladi \$42.000.

Mnogi hočejo vladi posoditi denar, ne da bi zahtevali kakšne obresti. Vlada je vsled tega izdala brezobrestne zadolžnice.

Nekateri premožni Kanadčani so v razmeroma kratkem čas-u kupili za štiri milijone do-larjev teh zadolžnic.

Gazolin bo racijoniran?

Iz Ottawe poročajo, da je finančni minister J. L. Isley namignil, da bo najbrž treba racijonirati gasolin in ga bo mo-gelce dobiti omenjene množine le proti posebnim izkaznicam.

Finančni minister je tudi iz-javil, da je opažati ponekod preveliko trošnje gasolina. Pri-vatniki ga v mnogih slučajih rabijo brez vsake resne potre-be, dočim ga industrijalni podjetjem, posebno tistim, ki izdelujejo vojna naročila, sko-ro primanjkuje.

Z racijoniranjem bo mogoče kočljivo zadevo urediti v sploš-no zadovoljstvo.

KNJIGA v angleščini.

NE ZAMUDITE TE PRILIKE

po izvanredni ceni

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.—

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izvežbati in izpopolniti.

Naročite pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th Street, New York, N. Y.

NEMŠKI STROKOVNJAK O KANADI

Po mnenju nekega nemškega gospodarstveni-ka, ne more Kanada nikdar postati središče angleškega imperija. — Armada se ne more zateči v Kanado.

Neki nemški go-podarski iz-vedenec pravi:

"Nekateri domnevajo, da bo po vojni postala Kanada središče angleškega imperija; da se bo vlada preselila v Kanado in da bodo Angleški otoki izgubili svoj pomen kot centrala.

"Angleški otoki bodo prej ali slej prenamani," trdi med drugim ta nemški strokovnjak. "Angleška vlada bo seveda poiskala pribežališče v Kanadi, nemiselno bi bilo pa domnevati, da bi se v Kanado zatekla angleška armada in da bi se tja preselilo z Angleških oto-kov 45 milijonov Angležev. In kar je glavno — Anglija ne more preseliti tja svoje indu-

strije.

"Angleži, ki se zanašajo na Kanado, bodo razočarani. Do-minij namreč ne more služiti kot temelj za nadaljevanje voj-ne. Kanadske možnosti so iz-redno malenkostne. Kanadska municijska industrija je brez-pomembna. Letala, ki jih bo-do izdelali v kanadskih tovar-nah, ne bodo prišla v poštev.

"Predno bo Kanadi upelo zgraditi kakšno pomembnejšo municijsko industrijo, mora dobiti močno denarno podporo iz Zdrženih držav."

"Angleški mornarici ne more dati primernega zavetišča, in nima dovolj izvežbanih delav-cov, da bi bili kos svoji nalogi.

PREKOKANADSKA CESTA BO KMALU DOGRAJENA

Provincia Ontario bo prispevala šest milijonov dolarjev za završenje ogromnega projekta, ki bo pomagal obrambi in privabil mnogo turisti-ov tudi iz Zdrženih držav.

Kdor hoče potovati iz vzhod-nega v zapadni del Kanade, se mora poslužiti železnice, letala ali pa hoditi peš. Prihodnjo jesen bo pa mogoče prevoziti razdaljo med Halifaxom in Vancouverjem v avtomobilu, ne da bi bilo treba voziti po ameriških cestah.

Cesta — imenuje se Trans-Canada Highway — je že delo-ma dograjena, razen na razdal-jo 160 milj med Hearstom in Geraldtonom v severnem delu province Ontario. Provincijal-na vlada sicer obljublja posve-titi vse svoje moči in denarna sredstva obrambi dežele, v tem slučaju je pa napravila izjento in bo prispevala šest milijonov dolarjev za dograditev te vele-važne ceste.

Zato so se provincijalne ob-lasti odločile iz dveh razlogov: prometna žila, ki bo vezala Za-pad z Vzhodom, bi bila v slu-čaju vojne velike važnosti, ce-sta bo pa tudi odprla pot v ne-izmerno deviško ozemlje, ki bo privabilo iz Zdrženih držav mnoge obiskovalce.

Nedograjena de-la ne bodo premerili zemljemerci, pač pa bodo inženirji napravili načr-te s pomočjo fotografij iz letal. Provincijalni department za ceste bo poskrbel, da bo vodi-la cesta po najbolj slikovitih krajih.

Pri delu bo zaposlenih veli-ko število kaznjencev iz pro-vincialnih kaznilnic in poboljševalnic, ki so zelo prenapol-njene, odkar so oblasti izročile St. Thomas umobolnico voja-

ški upravi ki jo je spremenila v šolo za pilote.

Klanci bodo položeni, neka-teri ovinki celo miljo dolgi. Betonirani del ceste bo širok 22 čevljev, poleg tega bo pa še na vsaki strani deset čevljev pro-stora.

Najdaljša ameriška cesta — 4100 milj od Halifaxa do Van-couverja — vodi od Frederick-tona, N. B. v Quebec, ob juž-nem bregu St. Lawrence do Riviere du Loup do Quebec City, potem v Montreal, sever-no skozi Ottawa in Pembroke do North Bay, po severnem Ontariu do Hearsta, odkoder jo bodo že zgradili do Gerald-tona, Nipigona in Port Ar-thurja.

V zapadni smeri gre skozi Kenoro, Winnipeg, Brandon, Regino, Moose Jaw, Calgary — ali pa skozi Lethbridge in pre-ko južnega dela British Co-lumbie do Banffa, Goldena, Re-velstoke, nakar se obrne južno proti Vancouverju.

Zračna črta med Hearstom in Geraldtonom je samo 157 milj, po sedanjih cestah, ki vo-dijo deloma tudi po ameriškem ozemlju, pa znaša razdalja nad 2.000 milj.

Ko bo cesta dograjena, bodo znašali njeni skupni stroški približno sto milijonov dolar-jev. Pretežni del tega denarja je prispevala dominijnska vla-da, ostale stroške so si pa raz-delele uprave posameznih pro-vinc.

OLGA

ROMAN — Spisal: FRAN GOVEKAR.

40

Novak pa ni mogel zaspati. In naenkrat je začel ihtljati. Poslušnil je: iznova je začel ihtljati, nato šumenje posteljnine. "Olga!" je planil. "Mar joks?" In hitel je v njeno spalnico. Sedela je slečena na postelji in tiščala obraz v blazino. "Zakaj? Čemu, zlata moja Olga?" je vpraševal in jo prijel za golo ramo.

"Ker me ne ljubiš. — Samo siliš se, a ne moreš pozabiti! Varal si se — skrivati, a trpiš in — zaničuješ me!"

"Zaboga, kakšne misli, Olga! Ljubim ti da bi umrla zate. Ničesar nimam pozabiti, ničesar skrivati. Svobodno dekle si bila — svobodno si storila, kar si hotela, in nobene pravice nisem imel v tvoji preteklosti. Čemu bi te torej zaničeval? — A ti, ti, Olga! — Samo prijateljica si mi, tovarišica. — Ne misli, da ne vem, kako se me bojiš, kako težko se navajaš name. A jaz hočem, da me vzljubiš, da verjameš v mojo ljubezen in mi zaupaš docela. — Ti, le ti moraš pozabiti. Ti, le ti moraš prenehati misliti s trpljenjem na preteklost. Le ti moraš dospeti do trenutka, ko porečeš: Novo življenje začnem — tvoja sem — vzemi me! Moj zakon ne more biti prostitucija teles ob mrtvih dušah, Olga. Moja žena mi mora dati svojo dušo, kakor sem jo dal jaz nji. Ali si že tako dake? Ali mi nimaš ničesar več skrivati, žena moja?"

Prisedel je k nji ter jo objel in stisnil nase. Prvič!

"Nisem pozabil tvojih besed: 'Potrpite z menoj!' ter sem potrpel in čakal. Dala si mi svojo roko, postala sva si najboljša prijatelja in tovariša — le ljubezni mi še nisi mogla dati. Brez ljubezni pa mi ni more biti žena, kakršno hočem imeti: en ki postane mati mojemu otroku."

Tedaj se ga je oklenila okoli vratu z obema rokama.

"Imam te rada! Tako rada! Iz spoštovanja se mi je rodila ljubezen, ki je doslej nisem poznala. Srečna sem in ponosna, da imam takega moža!"

Tako se je ustavila med njima ljubezen, ki je najtrdnjša. Ti-to noč sta prebela na njeni postelji in sta zaspala šele, ko so po monakovskih ulicah spet začeli grmeti tramvaji in avtomobili. In spala sta do poldneva, ko so zapeli v monakovskih cerkvah zvonovi, ki so napolnili sobo ter prebudili spavajočo v objemu in na solnce.

Začudila sta se, se smehljala drug drugemu, a roke se jima niso razklenile, le ustnice so se približale ustnicam iznova in iznova v poljub...

Gospa Elza Kromar-Štepišinkova je sedela pred grmado trgovskih knjig za šefovo mizo v kontornji, pred njo pa je stal Tepkar, stari knjigovodja. Trideset let je bil Tepkar že pri tovarni, marsikdaj je bliskalo in grmel v tej tovarni, toda še nikoli mu ni bilo mučnejše. V tla bi se bil rad pogreznil ali v prah izpremenil, a steti je moral tu in odgovarjati na vprašanja, katerih vsako mu je bilo strašnejše.

Gospojin široki blede obraz s krivim nosom in rahlim črnim puhom na obeh oglih ustnic pa se ni niti zgenil ob nobenem njegovem odgovoru. Mrzlo so se ji svetile velike rjave oči pod širokimi gostimi obrvmi. Zajeljal je včasih Tepkar, izkušal omiliti re-nico, ali novo vprašanje ga je vklenilo kakor precep in njen pogled je iztrgal njegovemu je ziku tudi najbolj zatajevano tajnost.

"In tale knjiga? Čemu se je izplačalo Tribniku že tretje stotisoč dinarjev?"

"Za neko posredovanje kot provizijo za vplačani kapital petnajstih milijonov!"

"Čigavih?" — Vprašanje mirno, a kakor klešče.

Tepkar je strmel v tla in ni odgovoril.

"Mojih! Moje dote!" — Jedva se ji je dvignil glas.

Tepkar je dvignil oči in skomizgnil z rameni.

"Ali obstoja pogodba?" Vprašanje napetega dvoma.

"Da."

"Stvar je v redu. A pogodbo hočem videti! Kje imate kopijo?" Malo čisto, kakor bi šlo za krojaški račun.

Tepkar je pokazal na predal prav pred njenim pasom. A predal je bil zaklenjen.

"Dobro. — A sedaj mi povejte: go-podična Marta je go-spodova ljubica?"

"Ljubica? Ne, tega ne vem, milostiva."

"Ne tajite. Vi veste vse!"

"Star sem — ob službo bom — kje si najdem drugo?"

"Ne bojte se! Izdali mi niste prav ničesar; vse sem od-krila sama. — Že nekaj mesecev opazujem, sklepam, gledam in poslušam. Jasno mi je vse."

"Gospodična Marta je izvrstna uradnica, milostiva. Ne-umorna in tudi napram drugim strožja, nego sam gospod. Da bi bila tudi ljubica, tega res ne morem potrditi."

Kratek molk.

"Dobro. Recite ji, da pojde jutri z vami v Sela. S tam-kašnjim osebjem mi izvršite inventariziranje vsega pohištva, orodja, strojev, skladišče živine ter blaga — nato mi uredita knji-govodstvo, napravita pregled dolžnikov in upnikov — skratka sestavita mi natančno sliko o stanju trgovine ter vseh treh žag. Gospodična Marta naj obvesti vse očetove in bratove dobavitelje in odjemalce, da sem prevzela vse podjetje in na-ročila jaz, ki bom vodila trgovino in vse delo neizpremenjeno pod naslovom dosedanje tvrdke dalje. — Še danes se odpeljem v Sela, da vama pripravim sobi in delo. Prihajala bom od-šlej gori vsak teden parkrat v pisarno, a brigati se hočem tudi za ostalo gospodarstvo in za posle."

"Kdo prevzame najino delo?"

"To je moja skrb! — Razume se, da vama po zaključku vseh opravkov nakažem primerno nagrado. Poročajte mi, je-li gospodična Marta z mojo odločitvijo zadovoljna! — Ako bi ne bila, ji odpovejte v mojem in gospodovem imenu za takoj, a s priponko, da se ji kot odpravnina izplača trimesečna plača. Nto razumeli? — Kar sva govorila v ostalenj, je seveda najina tajnost. Gospodu in Marti niti besede. Zbogom!"

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Kako so v srednjem veku živali sodili

V srednjem veku se je čes- to zgodilo, da so tirali pred sodnike tudi živali, kar se te- daj ni zdelo nič nenavadnega. Neki pravni zgodovinar je na- štel 200 takih primerov v enem samem stoletju.

V Curihu se je leta 1442 vr- šila zunaj na trgu čudna sod- na razprava. Sodniki v talar- jih so sedeli na pokritem odru pred sodnico. Suh birič je dvig- nil svojo črno službeno palico in zaklical: "Privedite obto- ženca." In privlekli so v moč- ni železni kletki zaprtega or- jaškega volka. Tožen je bil, da je raztrgal dve majhni deklee in sodili so ga po vseh ceremo- nijah in predpisih.

Učen tožnik je začel obrav- navo. Etenako učen pravnik je zagovarjal zverino. Vstili so se pisarniški starokopitni izre- ki. Sklicevali so se na čokaze in zasliševale so priče. Končno so kosmatega jetnika spoznali za krivega in ga obsodili na vi- sile. Ko so ga občali, se je vse trlo gledalcev, ki so vriskali od veselja.

V starem normanskem mestu Falaise so leta 1386 sodili pra- šiča, ki je oklal nekega otroka na smrt. Na pravdni dan so vsi meščani praznovali in se udeležili razprave. Sodniki so prašiča slovesno obsodili na mučenje in obglavljenje. Oble- kli so ga kakor človeka, ga bi- čali in mu polomili ude, nazad- nje pa se dejali v klado.

Prašiči so se večkrat pregre- šili zoper postavbo kot morilec otrok. Tiste čase so se bodisi mestni ali vaški prašiči potepa- li po svoji volji in kjerkoli se jim je zljubilo. Obrali so vsa gnojnišča in smetišča, da so sti- kali za odpadki in s tem neho- te skrbeli za zdravstvo. Bili so pa sila podivjani in majhen otrok ni bil nikdar varen pred njimi.

Leta 1547 je morala v mestu Seigny na "zatožni klop" svinja s svojimi šestimi pujski vredi. Skupaj so razmesarili in požrli majhnega otroka. Toda zagovornik jih je branil tako u- činkovito, da so zas kazen us- mrtili samo svinjo. Prašičke so izpustili, češ, da so bili mi- di in zapeljani. Čez šest te- dnov pa so jih znova pripeljali na sodnico, ker njihov lastnik ni hotel porokovati, da se bodo za naprej vedli zgledno. Mož se je bal, da so prašički pode- dovali zločinsko nagnjenje, in da se ne bodo mogli upirati iz- kušnjavam.

Na Burgundskem so 5. sept. 1370 tri svinje, ki so bile v stra- hu za svoje mladiče, razmesari- le do smrti sina nekega svinj- skega pastirja. Ko so krivice so zaprli tudi mladiče. Njihov lastnik jih je pri razpravi sam zagovarjal in prosil, naj jih spoznajo za nedolžne. Bur- gundskega kneza je s svojim govorom tako ganil, da je dal usmrtiti samo stare svinje. Pujskov pa ne. "Čeprav so vi- deli, da so svinje dečka ubijale in ga kljub temu niso branili."

Sodili so tudi podivjane bi- ke. V Moissy je leta 1314 bik nabodel na roge nekega moš- kega. Mož je umrl od ran, bi- ka pa so zaprli v mestno jetniš- nico. Tedaj je namreč bilo v navadi, da so večje živali čaka- le na sodbo v tisti ječi, kot zlo- činski ljudje.

Sodniki v Dijonu so leta 1639 sodili in dali usmrtiti konja za-

radi umora. V Aix so še leta 1694 po ukazu vrhovnega de- želnege sodišča sežgali na gr- madi kobilu. O obeh so bili pre- pričani, da sta bila obsedena od hudobnega duha, in za oba so priče dokazale, da sta izvršila umor premišljeno.

Pri sodnih obravnava- h zoper živali so se sklicevali na vse mogoče posebnosti zakona. Z raznimi zvijačami je leta 1521 v prvo zaslovel veliki franco- ski pravdnik Bartolomej Chas- sence. Sodišče ga je kot mla- dega začelnika postavilo za za- govornika podganam, ki so v okraju Autun uničile ves ječ- mena. Tožne podgane so sod- no klicali na razpravo, a odzva- le se niso. Pravdni dan bi mo- rali razpisati za podgane iz vse dežele in ne le za tiste iz Autu- na, ker so bile vse zapletene v ta rop.

Toda podgane so se tudi za drugi poziv niso zmenile. Chas- sence je tokrat trdil, da se nie- gove klientinje boje priti iz lukenj zaradi "nevarnih" mačk, ki jih imajo tožniki. So- dišče naj poskrbi, da mačke ne bodo nadlegovale podgan med potjo. Pravdači naj se zaveže- jo, da bodo plačali kazen v de- narju, če ne bodo moge poto- vati njegove klientinje v miru. Sodišču se je zdel ta predlog povsem pravnovelaven. Toda tožniki niso hoteli jamčiti to- ženkam za varno pot. Zaradi tega je oblast pravdo zavrnila.

Drugi odvetnik bi moral za- govarjati medveda, ki je leta 1499 pustošil vasi v Črnem le- su. Ta je predlagal, naj nasil- no zverino sodijo porotniki, iz- brani med velikaši medvedjega rodu. Nastal je seveda učen prepir in pravdna obravnava se je zavlekla za več kakor te- den dni.

Tudi stekle pse so sodili stro- go popravilih. Vselej so jih spo- znali za krive. Z nobenim pogo- jem ni bilo mogoče zagovarjati poblznelih psov, ko da bi ne bili odgovorni za svoje zločine. Po postavah so jih kaznovali najprej s postopoma vedno hujšim mučenjem, ki je trajalo tem dlje, čim več ljudi ali ži- vali so oklali. Porezali so jim tešesa, odsekali rep in jim na- zadnje pohabili še nogo za no- go, rep, po vsem tem mučenju so jih pa usmrtili.

Šem pa tja so bile živali lah- ko tudi za pričo. Zgodilo se je, da je neki obtoženec, ki naj bi bil kriv umora, vpričo svo- jega psa, petelina in mačke pri- segel, da je nedolžen. Pa so mu verjei, ker so bili prepri- čani, da bi tudi neumna žival prej spregovorila kakor pusti- la, da bi ušel pravici morilec.

Vsrednjem veku so največ- krat obtožili zločina črne ži- vali. Ljudje so sodili, da je sata- nu črna barva najljubša in da se najrajši našeni v črno. Bili so pač praznovorni in zato tu- di kruti in neumni. Za zdaj še nintamo drugačne razlage za tisto zdavnje sodstvo

Kako dočakati starost 100let

Vsak izmed nas, ali vseaj ve- čina bi rada dočkala visoko starost na tem svetu. Čeprav pravimo o njem, da je dolina solz. Vsako živo bitje se okle- pa življenja te najbolj, čim bolj se približuje konec. Malo je ljudi, če so iskreni, ki si vsaj skrivaj ne žele dočakati visoko starost. Vprašajmo take sta- re ljudi, kako so živeli, da so dočakali visoko starost. Veči- noma nam povedo prav na- sprotno od tistega, kar smo pri- čakovali. Kajti ljudje se moč- no razlikujejo, kar velja tudi za zelo stare. Zato ni lahko zve- deti od njih, v čem je zapopa- dena umetnost dolgega življe- nja.

Ravnatelj neke zavarovalni- ce je namreč sestavil statistiko, z namenom, da bi vsi zavarov-anci doživeli visoko starost, kar je seveda vsaki zavaroval- niki dobrodošlo. Gre za 7 prav- vil, katerih naj se drži vsak, kdor hoče dolgo živeti.

1. zakonska zveza nadaljša človeku življenje za 10 let.
2. nekadike si podaljšajo ži- vljenje za 12 let.
3. abstinence podaljša življe- nje za 9 let.
4. spanje pred polnočjo po- daljša življenje za 11 let.
5. zgodnje vstajanje podaljša življenje za 13 let.
6. uživanje kefirja in jogurta podaljša življenje za 12 let.
7. vegetarijanska hrana po- daljša življenje za 14 let.

Kdor se torej drži teh pravil si podaljša življenje za več ko 80 let. Seveda je pa to samo pobožna želja zavarovalnega ur- adnika, ki je bil nemara še po- sebej plačan za svoje nasvete.

Pred 100 leti je napisal zdra- vnik kralja Friderika Viljema II. Kristof V. Hufeland takrat zelo slovesno knjigo "Makrobio- tika ali umetnost podaljšanja človeškega življenja." Pisal jo je osem let in prevedena je bi- la v 12 jezikov. Hufeland je bil navdušen pristaš naravnega zdravljenja in med drugim je priporočal za dosego visoke starosti: "Utrinite svoje orga- ne, oddaljite čim bolj izčrpanje svojih življenjskih sil, ne za- pravljajte svojih moči, razmo- žujte svoje življenjske sile s pravilno prehrano in načinom življenja."

Večina starih ljudi vam po- ve, da je živela zmirno in trez- no. Jeza in razburjenje zelo škoduje zdravju. Dolgo in pra- vočasno spanje, vsega do goto- ve mere, ne preveč pa tudi ne premalo dela, nobene požreš- nosti, skromnost, in treznost, to je zlata srednja pot, ki so jo ho- dili vsi zelo stari ljudje. Vsi stoletniki tudi priporočajo ne jesti preveč mesa in maslo- h. Turek Zaro Agha, ki je doča- kal baje 160 let in je umrl le- ta 1934 je jedel večinoma ne- oluščeni riž, maslo, kisló mleko, kruh in slaščice. Neka 120 let stara žena je priporočala kisló zelje in klobase, divjačino, ribe, jogurta in kerija.

SLOVENSKO - AMERIKANSKI

Koledar 1941

Pestra zbirka kratkih povesti, zanimivih člankov in poljudnih razprav iz zgodovine, zemlje- in narodo-pisja; kratkih zanimivo- sti iz vseh dob in delov sveta... Informa- tivna knjiga za vsakega rojaka, ki zasle- duje svetovne dogodke.

Citajte zanimiv članek: "O LOVU IN LOVCIH," ki ga je spisal Fr. Troha.

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Cena 50c

Vašo lahko pošljete v znakah po 2 os. 3 cente, če prebivate v Združenih državah.

Posebna priloga:

Trije zemljevidi v barvah: EVROPA LETA 1914; EVROPA PRED SE- DANJO VOJNO; EVROPA L. 1940

NAROČITE GA ŠE DANES

Slovensko-Amerikanski Koledar za l. 1941, Veli- ka Blaznikova Pratika za l. 1941, in Priročni At- las (38 barvanih zemljevidov) — vse skupaj \$1.

in surovo sadje. Neka druga žena, ki je dočkala 103 leta, se je hranila podobno, samo da je odklanjala paštete in krompir. Vsi stari ljudje prisegajo na mlečno juho in sočvrje.

Prof. Gueniot, ki je dočkal 105 let, je trdil, da nikdar v živ- ljenju ni preveč jedel. Mnogi stari ljudje pravijo, da so ohrani- li vse življenje čisto vest in da se morajo tudi svojem du- ševnemu miru zahvaliti za dolo- go življenje. Zunanji red in no- tranja uravnovešenost sta važ- na pogoja za dosego visoke sta- rosti. Mirno življenje brez vra- tolonne naglice in živce razje- dajočega trusca po možnosti daleč proč od bučnega sveta, to je potrebno človeku, ki hoče do'go živeti.

Seveda je pa dolgost člove- skega življenja odvisna tudi od podnebja. V srednji Evropi je zelo starih ljudi razmeroma malo. Tu je namreč izpremeba temperature prenegla in preobčutna. Ugodnejše je pod- nebje v primorskih deželah, ker ni tako velikih skokov v temperaturi. Mnogo stoletni- kov živi v Jugoslaviji in Bra- ziliji, največ pa v Bolgariji, deželji predpolnočnega spanja, jogurta in kerija.

HIŠA V OBLIKI KRSTE.

V grofiji Devonshire na An- gleškem stoji hiša, ki vzbuja redko pozornost. Zgrajena je namreč v obliki mrtvaške kr- ste. Zanimivo je, kako je ta hiša nastala.

Pred leti je neki mladenič zaprosil za roko lepega dekle- ta. Njen oče ga ni maral in de- kletu za nobeno ceno ni dovolil, da bi ga vzela. Rekel je celo, da bi jo raje videl v grobu ka- kor pri tem fantu.

Ko je mladenič to zvedel, se ni prav nič pomisljal. Hitro je dal zgraditi hišo v obliki mrt- vaške krste. Ko je dekletovo oče videl, da je fantova ljube- zen tako močna, je popustil in mlada sta se vzela.

'GLAS NARODA

pošiljamo v staro do- movino. Kdor ga ho- če naročiti za svoje sorodnike ali prijate- lje, to lahko stori. — Naročnina za sta- r kraj stane \$7. — V Italijo lista ne poš- iljamo

AMERIŠKI BOMBNIKI NAD FLORIDO

Najmodernejši bombniki Združenih držav lete z brzino 150 milj na uro, na svojem poletu na pomorsko letališče v Floridi

PESMARICA
"Glasbene Matice"
Uredil dr. Josip Čerin
Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slo- venskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobito je v Knjigarni Slovenic Pub- lishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.